

odvolacímu soudu, který, vycházející z mylného právního názoru, ve věci dosud nerozhodl, aby řídě se právním názorem shora uvedeným, tak učinil.

Čís. 6576.

I poslednímu pořízení, postrádajícímu formálních náležitostí platnosti, lze zjednatí platnost uznáním účastněných osob.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1926, R I 1005/26.)

Pozůstalostní soud přijal na soud dědickou přihlášku pozůstalé manželky ze závěti s dobrodiním inventáře jakož i protokol o projednání pozůstalosti. Rekursní soud zrušil pozůstalostní řízení, počínajíc usnesením ze dne 1. prosince 1924, jako zmatečné a uložil prvému soudu, by jednal dále po zákonu. Důvody: Soud pozůstalostní správně prohlásil poslední pořízení Antonína Č-a, zůstavitelem nepsané, jím však, pak Josefem Z-em, jako svědkem a zapisovatelem, Bedřichem N-em, svědkem a Aloisem Š-em za starostu obce, podepsané. Ani pozůstalá vdova, ani stěžovatelé (zůstavitelovy zletilé děti) nepodali notářství jako soudnímu komisařství dne 14. listopadu 1924 a 28. listopadu 1924 dědické přihlášky, vyhradili si dodatečnou dědickou přihlášku, aniž jim k tomu byla nějaká určitá lhůta povolena. Když však při roku dne 28. listopadu 1924 pozůstalá vdova žádala za výslech svědků posledního pořízení podle Šu 585 obč. zák., tvrdíc, že poslední pořízení, jsouc formálně jako písemná závěť neplatné, považovati dlužno za závěť ústní, při níž přítomní svědci zápisy si byli učinili, rozhodl o tomto návrhu soud usnesením ze dne 13. prosince 1924 a zamítl návrh na výslech svědků posledního pořízení dle Šu 585 obč. zák. a rozhodl, že pozůstalost tuto projednati sluší dle zákona. O stížnosti pozůstalé vdovy soud vyslechl dědice a, když prohlásili, že platnost i pravost posledního pořízení uznávají a souhlasí s tím, aby pozůstalost byla projednána podle posledního pořízení, pokud se týče na základě dědické dohody, ve smyslu posledního pořízení uzavřené, nevyhověl soud v cestě rozkladu stížnosti, nýbrž prostřednictvím notářství jako soudního komisařství projednal pozůstalost s jedine, a to ze závěti za dědičku se přihlásivší pozůstalou vdovou a vydal odevzdací listinu. Soud měl, byl-li učiněn návrh na slyšení svědků podle Šu 585 obč. zák., o něm dle přesného znění Šu 586 obč. zák. upraveného první novelou ze dne 12. října 1914, čís. 276 ř. zák. zavéstí šetření, měl slyšeti osoby na posledním pořízení podepsané, a pak teprve dle výsledků výpovědí těchto osob rozhodnouti o platnosti či neplatnosti posledního pořízení jako ústního a rozhodnouti o tom, bude-li se pozůstalost projednávat dle posloupnosti testamentární či intestátní; teprve po pravomoci tohoto usnesení, jež slušelo všem dědicům doručiti, bylo možno přijati případné dědické přihlášky na soud. Toto šetření rázu donucovacího měl soud provést z moci úřední, jak § 2 pátý odstavec patentu ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. nařizuje, a soud prvý nemohl se spokojiti prohlášením zákonných dědiců,

že platnost i pravost posledního pořízení uznávají a souhlasí s tím, by pozůstalost byla projednána dle posledního pořízení, pokud se týče na základě dědické dohody ve smyslu posledního pořízení uzavřené; soud nemohl také na soud přijmouti dědickou přihlášku pozůstalé vdovy učiněnou ze závěti s dobrodiním inventáře, a pozůstalost jen s ní projednati. Soud neměl řízení v tomto období pozůstalostního řízení zaměňovati s dědickou dohodou, kterou dědicové ze zákona neb závěti se přihlásivší ohledně dědictví jim připadlého uzavřítí mohou (§§ 165, 169, 170, 171 nesp. pat., § 14 cís. nař. ze dne 15. září 1915, čís. 278 ř. zák.). Protože prvý soud porušil základní zásadu §u 2 šestý odstavec nesp. říz. již při usnesení ze dne 13. prosince 1924, jest celé řízení pozůstalostní, počínaje tímto usnesením, zmatečným a slušelo řízení to na stížnost dědiců zrušiti a soudu uložit, by dle zákona dále jednal.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Již v protokolu ze dne 22. ledna 1925 prohlásili pozůstalá vdova Františka Č-ová a zletilé děti Zdenka N-ová a Jaroslav Č., opatřený též plnou mocí svého bratra Josefa Č-a, že uznávají platnost a pravost posledního pořízení a souhlasí s tím, by pozůstalost byla projednána podle posledního pořízení, pokud se týče na základě dohody dědické, uzavřené ve smyslu poslední vůle. Následkem tohoto prohlášení vzala pozůstalá vdova zpět návrh na slyšení svědků závěti, jakož i stížnost do usnesení pozůstalostního soudu, jímž nebylo vyhověno tomuto jejímu návrhu. Pozůtalý syn Josef Č. mimo to již před tím prohlásil v podání na soud ze dne 14. prosince 1924 zvlášť ještě, že žádá, by přes to, že poslední vůle jest neplatná, byla při projednávání pozůstalosti respektována. Byla-li žádost za výslech svědků ústního posledního pořízení vzata zpět, neměl pozůstalostní soud podle §u 586 obč. zák. příčiny, by výslech provedl. Při projednávání pozůstalosti u soudního komisaře dne 19. března 1925 opakoval syn Jaroslav Č. svým jménem a jako plnomocník bratra Josefa Č-a a dcera Zdenka N-ová prohlášení, že poslední pořízení zůstavitelovo uznávají i jako zákonní a nepominutelní dědicové za platnou a pravou závěť s tou podmínkou, že po smrti universální dědičky Františky Č-ové připadne jim třem podle ustanovení závěti domek rovným dílem, a dodali, že takto zřízenou v jejich prospěch fideikomisární substitucí se necítí zkrácení na svých povinných dílech. Stěžovatelka Zdenka N-ová podepsala bez výhrady tento protokol. Pozůtalý syn Jaroslav Č., jenž jednal vlastním jménem a v zastoupení bratra Josefa Č-a, nepodepsal sice protokol, ale ani z jeho obsahu, ani z nějakého dodatku není vidno, že s protokolem projevil nesusouhlas, a třeba jest znovu poukázati na jeho dřívější prohlášení ze dne 22. ledna 1925. Poslední pořízení zůstavitelovo jest pro nedostatek zevních náležitostí (§ 579 obč. zák.) neplatné (§ 601 obč. zák.) a bylo to stěžovatelům, jak z řečeného vysvítá, dobře známo. Přes to prohlásili, že je uznávají za platné. Zákon v §u 577 a násl. obč. zák. předpisuje pro poslední pořízení jednak šetření takových náležitostí, kteréž jsou pod-

mínkou jeho platnosti, jednak jen náležitosti, jichž šetření doporučuje z pouhé opatrnosti. Ale i poslednímu pořízení, jež postrádá formálních náležitostí potřebných k jeho platnosti, možno zjednatí trvalou platnost uznáním súčasťných osob (nejbližších zákonných dědiců) aneb promlčením (§ 1487 obč. zák.). Při uznání těch, kdož o tomto formálním nedostatku ví, směřuje jejich vůle k tomu, by poslední pořízení zůstavitelovo, jak se stalo, bylo zachováno v platnosti, a ježto veřejné zájmy nejsou při tom nijak dotčeny, lze poslední pořízení i formálně neplatné vzít za základ projednání (tak Ehrenzweig ve svém Systemu sv. II. díl 2. § 496, Robert Mayr, Lehrbuch sv. II. kniha 4 a 5 str. 206). Uznání těch, jimž platnost posledního pořízení by jen škodila, odnímá jim právo, by platnost posledního pořízení popírali (Kafka, »Dědické právo«, vyd. z r. 1914, str. 49). Absolutně n e p l a t n ý t e s t a m e n t nemůže sice uznáním dědiců, jimž neplatnost byla by k prospěchu, státi se p r á v n ě p l a t n ý m, ovšem ale f a k t i c k y ú č i n n ý m (Unger, Dědické Právo, 3. vyd., str. 100 a spisovatelé uvedení tam v poznámce 4 na str. 101, srovnej též rozh. býv. nejv. soudu ve Vídni ve sbírce Gl. Ung. nová řada sv. VI. čís. 2226). Tento názor odporuje tedy názoru rekursního soudu, že pozůstalostní soud nemohl se spokojiti s prohlášením zákonných dědiců, že uznávají platnost posledního pořízení a že s tím souhlasí, by pozůstalost byla projednána podle posledního pořízení zůstavitelova, a že nemohl přijati dědickou přihlášku pozůstalé vdovy ze závěti a pozůstalost jen s ní projednati. Pozůstalé zletilé děti, uznávše poslední pořízení za pravou a platnou závěť, projevíly souhlas s tím, by na jeho základě byla pozůstalost projednána, považující vdovu za universální dědičku, a proto ani samy vůbec nepodaly ze zákona dědické přihlášky, nýbrž jen pozůstalá vdova ze závěti a s dobrodiním inventáře, takže pozůstalostní soud právem přijal její dědickou přihlášku, jakož i protokol o projednání pozůstalosti, podle něhož byla pozůstalost odevzdána manželce zůstavitelově Františce Č-ové s obmezením fideikomisární substituce ve prospěch zletilých dětí. Projednání pozůstalosti není tedy zmatečné, jak se domnívá rekursní soud, pročež bylo jeho rozhodnutí na odůvodněný dovolací rekurs pozůstalé vdovy změnití a obnoviti usnesení prvního soudu.

Čís. 6577.

Odklad exekuce vyklizením (zákon ze dne 31. března 1925, čís. 51 sb. z. a n.).

Byl-li návrh na odklad exekuce vyklizením na jedno čtvrtletí právoplatně zamítnut, nelze se domáhati odkladu na další čtvrtletí z téhož důvodu, o nějž se opíral původní návrh.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1926, R I 1013/26.)

Návrh dlužníka, by mu byl povolen odklad exekuce vyklizením až do 13. července 1926, ježto není beze své viny s to, aby si opatřil náhradní místnosti, byl právoplatně zamítnut. Návrh dlužníka, jímž se